

lesarabrøv

Olaf Olsen landsstýrismaður og visitatíonsnevndin!

Visitatíonsnevndin — barnsligt tvætl

Þiggi í blöðunum, andsstýrismaðurin í reilsumálum ger roynd at greiða frá, og lutvis verja rugskotið um visitatíonsnevnd við heilsuverkið.

Skal ikki dylja fyrri, at tú verður mettur sum naður við báðum beinum í fóstum, ið veit hvat tósáð verður um.

Tað er tí ómetaliga skuffandi, at landsstýrismaðurin hevur latið seg misnýtt til at seta navn undir slíkt meiningsleys tvætl sum tað, ið fært verður fram í umrødda skrivi.

Tá hetta hóast alt er gjørt, má orsøkin einfalt vera hon, at Olaf hvørki hevur lisið ella mett um innihaldið, og tí ikki veit hvat vána tilráðing hesin hevur fingið.

Hetta sjónarmið mitt byggir á sannfæringina um, at arbeiðsætlanin, ið víðger visitatíonsnevnd og ambulatorievirksemi, er fyriskipað uttan landsstýrismansins luttøku.

Hetta prógvar greinin, ið sigur frá, at í mai mánaða í ár er arbeiðsætlanin gjørd við umrødda innihaldi og undirritað av landsstýrismanninum og send út.

13. august í ár, um fyra mánaðir seinni, heitir landsstýrismaðurin á sjúkráshússtjóran um at greiða sær frá hvat punktin 3 og 5 í arbeiðsætlanini snúgva seg um.

Umrødda skriv hevur journal-nr. S.J. PW/mj 32-900001-4 og er undirritað Pál Weihe.

Hetta sigur okkum greitt, at landsstýrismaðurin, ið undirritað hevur, ongan kunnleika hevur til umrødda arbeiðsætlan. Minni vitandi eru tá sjálvandi starvsfelagarnir í Tinganesi.

Nær og á hvønn hátt henda arbeiðsætlan man verða samtykt er tí at gjøtla um.

Hesar viðmerkingarnar til visitatíonsnevndina

Sagt verður at henda hevur til uppgávu at fáa skilagott býti millum sjúkráhusini, ríkishospitalið íroknað.

Spyrjast má tí. Hvat feilar býtinum millum sjúkráhusini?

Eru kommunulæknarnir ikki forir fyrri at visitera?

Er sjúklingurin kanska

vorðin meira beivstur og kunnaður um sjúkráhusini, við tí úrsliti, at hesin velur tey smáu sjúkráhusini fram?

Tá sagt verður, at ríkishospitalið skal dragast við í hesa burturluting, tá er at gera vart við, at henda rættin eiga sjúkráhusini sambært lóg. Vónandi forðar henda fyrri hesum vitleysa hugskoti. Skuldi roynd verið gjørd at broyta lóggávuna, verður forvitnisligt at frætta hvørjir teir tingmenn eru, ið víðja forða sjúklinginum henda møguleikan, tá hetta er neyðugt.

Lat meg kunna um, at tá hetta er vorðið lógarfest, er orsøkin einfalt hon, at undan 1975 varð sjúkráhusið í Havn visitatíonssjúkráhus, úrslitið er ikki umrøðu vert.

Ongin kann verða vorðin so naivur at trúgva, at stóðan skal hava betrað seg, um sjúkráhusstjóri ella arbeiðsmedic. er kominn í nevnd at luta sundur sjúklingar.

Trúgv mær, Olaf, helst vilja bæði tú og eg vera hetta lutakastið ella hesa visitatíon fyrri uttan, og fleiri við okkum. So tá talan er um at sleppa út um færoyska sjúkráhusverkið, verður tað hjá teim ávisu, pengapungurin, ið er avgerandi og ikki lutakastið.

Spyr bert eftir hvar tey meira mógvandi og at sær komnu fáa víðgerð, um nakað er áfært. Helst gjørdist tú nakað skelkaður. Ert tú í heila tikið greiðir yvir hvussu álvarssamt og viðbrekið hetta mál er.

Hvur tú nakrantíð hoyrt um tey, ið liða vegna 'ækna'ligan kleyvarskap, tí tey ikki finga tilbøð um ella megnaðu at rokka bestu víðgerðini, eitt nú á Ríkishospitalinum?

Hvur tú ongantíð hoyrt um, at hesin ella hasin átti at verið komin tá ella tá til víðgerðar? Ella tað meira dapurt er, at viðkomandi kom alt ov seint, tí gjørdist úrslitið syrgiligt.

Nei, vara teg fyrri fjákkut-politiskum avgerðum í slíku forum. Her er tað ikki fiskur, talan er um, og er tað besta ikki ov gott fyrri sjúklingin.

Tað eru ikki ambitionir, vit hava fyrri neyðini, men kvalifikatiónir, men hesar

tykjast ikki finnast innan læknatænastuna her á landi, siðan henda goða nevnd skal til fyrri at leiðbeina kommunulæknarnar um hvat tey ymisku sjúkráhusini eru for fyrri í hesum hópsamfelag av 45.000 íbúgvum, og trimsum sjúkráhusum.

Hvørjir eru eisini teir yvirlæknar, ið við serútbúgving vilja verða mettir av hesi nevnd við sjúkráhusstjóra sum høvudsómara, ella fyrri tað arbeiðsmedic. Trúgva tit, at rættisaktað taka slíkt fyrri fult.

Vóni lögtingsins figgjarnevnd feiar alt hetta barnsliga tvætl við av borðinum um setan av fleiri lækunum. Finnið heldur fram til ta nógva umrøðu klokka hjá býráðinum í Havn, setið hesa upp, so yvirlæknarnir kunnu stempla. Hetta vildi prógvað ágrýtnið. Rindið so samuliga fyrri væla arbeiði og kastid alt mosen um dansk ar vaktar og lönarskipanir burtur.

Tá kunnu tit rættvist fara at tosa um sparing, við tí í huga at helmingurin av tí sjúkráhusverkið kostar rindar danski arbeiðsmaðurin, og av hesum fara 50–60% í landskassan sum skattur, ið lutvist verður nýtt á sjúkráhusøkinum.

Fyri Klaksvíkar sjúkráhus merkir hetta at danir gjalda 20 mill. kr. til raksturin av teim 40 mill. kr. Helmingurin av hesum ella 10 mill. kr. fara beinleiðis í landskassan frá starvsfólki sum skattur. Hesar sami peningur verður tá saman við 10 færoyskum mill. kr. nýttur til gjald av landsins parti. Ein upphædd, ið svarar til tað, gildið verður sum stuðul til mjólkarframleiðara.

Var hetta ikki nakað

fyrri tjóðarhetjurnar miklu at umhuga.

Nei, Olaf, onki trúgv eg talan er um at hjálpa teim smærru sjúkráhusunum, men meira floksfelaga, sum í so bersogin um sjúkráhus og teirra plasering hevur ov litið til hendurnar, so kannið heldur starvi sum arb. medic. av nýggjum, hetta skuldi vera so átrokandi. Er ikki har nóg mikið at takast við, tá er normering at spara?

Sleppið okkum undan tykkara fjákuta moseni um at tiltakið er fyrri at tryggja smærru sjúkráhusunum sjúklingar, hetta er okkum ovboðið, somuleiðis frásøgnina um tryggjan av lækunum. Er tað nakað, ið liggur tykkum næst, so er tað tað, at smærru sjúkráhusini hvørki finga lækna ella sjúkling.

Gevið bert sjúklinginum frítt at fara í samráð við primærtænastuna. Læknasetanir hava vit greitt væl til nú, so hetta skapar neyvan trupulleikar tey mongu árinum fram.

Hetta tykkara tos um tólnevnd er eisini ótiðarhóskandi, tá tað fyrri fleiri árum siðan er fyriskipað tólnevnd við sjúkráhusverkið.

At enda vil eg heita á tykkum við ávirkan um at geva smáu sjúkráhusunum arbeiðsfrið. Hetta vil tæna sjúklinginum og samfelagnum best.

Sum kunnugt rindar danin í veruleikanum 75% av rakstrinum til heilsuverkið, ið ikki hevur ráðini til at missa meira til tilvildarligar órentablar studningar.

Asbjørn Joensen

Føroyafólk fylkist Føroyum til frama

Einaferð, fyrri nøkrum árum siðani, var eitt land, har livsgleði og framfýsni ráddu. Fólk høvdu ov mikið fyrri hendurnar, og arbeiðsloysi var eitt heilt ókent fyrirbrigdi. Tó, sum tíðin leið komu røddir fram um at hetta fór ikki at kunna vara við. Hugtøk sum »yvirupphitaður búskapur« og »kappkoyring móti eggini« gjørdust vanlig í fólkoyrum, — og politikarum — og so við og við skiltu fólk, at okkurt mundi vera í tí, sum sagt bleiv. Tosað var meira og meira um at »minka um virksemd«, og tað visti seg eisini skjótt at hetta var nakað, sum ikki kundi sleppast undan: Eftirspurningurin eftir at fáa arbeiði gjørt, minkaði av sær sjálvum seinast í '87 og fyrst í '88, og hetta soleiðis at tað merktist heilt væl hjá okkum, sum tá arbeiðdu í tænaðstuvinnuni. Jú, gyltar tíðir høvdu verið í nøkur ár — sanniliga — og úrtøkan hevði verið heilt góð — hjá summum! Hjá summum, sum hesi árin høvdu selt eina trø til grundstykki — ella hjá entreprenurum, sum gjørdur arbeiði fyrri trífaldaðan pris uppá tveir ferðir so langa tíð — ella hjá grannskoðarum, sum jú skuldu grannskoða allar roknskapirnar, tí, sjálvandi, jú stórri umsetningur at grannskoða, jú meiri í provisíon til grannskoðaran. (Hann skal jú eisini liva).

Men, tverri, alt fær jú ein enda fyrr ella seinni, tað vita tey flestu. Arbeiðið minkaði. Eingin yvirtíð var meira. Eingin bonus, o.s.fr. Tó, fólk mistu ikki mótið. Tey flestu mintust framvegis tíðina, sum var áðrenn tey »gyltu 80'ini«, og óll vistu at livið endaði ikki her fyrri tað um eitt sindur minni var pengum vóru ímillum hendurnar. Einkin var jú at óttast fyrri sum so. Eftir var jú eitt væl útbýgt samfelag, við pláss til øll. Barnagarðar, sjúkráhus, heilsurokt og ikki at gloyma eitt skúlaverk, sum burtursæð frá onkrari orrustu suðuri í Vági, var fingið at rigga sera væl. (Kanska einki at siga tí. Lærarnir finga jú so gott sum

onga lön og hava sum kunnugt ikki loyvi at fara í verkfall.) Men, tað besta av øllum var, at hóast minni var at gera, so var kortini einki arbeiðsloysi. Men, øll noyddust at tátta eitt sindur í T.v.s. næstan øll. Grannskoðarnir, sum áður høvdu havt ovurhonds inntøk av tí ógila umsetninginum í landsbúskapinum, teir skiftu nú ham. Ílætarnir búskaparligar dómaðagsprofeti, skrivaðar langt fyrri dagin í dag, herjaðu hesir nú fram og bleiv. Tosað undirgang og búskaparligan deyða. Ikki er tað heldur kanska so lógið, at júst hesir menn nú alt í einum vita so væl. Teir hava jú sitið við búskaparliga stýrisvølin øll hesi árin og lagt stórkapitalinum lag á. Teir hava sett búskaparkósina út í kortið, og vóru væl vitandi um, at hon var »skeiv«. Já, tú undrast helst á hvi »skeiv« stendur í gáasareggum, men hetta er tí at kósir var bein, sæð í sambandi við tað, sum hesir menn høvdu í huga. Nevniliga at fáa landið á húsagang, so lunnar kundu leggjast undir konservatívar stórkapitalistastýrðar Føroyar. (Já, hatta var ein ordans biti). Nú er spurningurin so: Er tað vilji færoyinga at vælferðarsamfelagið, sum eftir tógvið stríð lika siðani reidarastætlin í Føroyum fekk eygu (og pengar), nú skal fara í hundarnar. Teir hundarnar, sum í dag bølást í Tinganesi, og liva av at bakbita teir teimum undanfarnu, og húðfletta vanliga fólkíð. Svárið er sjálvsagt eitt hart samljóðandi NEI!! Latið okkum tí øll, í skríf og talu, gera okkara til at tiltak stýri ikki aftur fær fast undir fæti á Føroya jørd. Fáa vit ikki møguleikan fyrr, so verður val aftur í Føroyum í 1992. (Væl at merkja um teir ikki taka tann rættin frá okkum eisini). Færoyingar, reist ír vónloysismyrkri, og latið okkum standa saman um endurreisn Føroyalands. Okkara bardagi fyrri frælsi og mannsmilgum korum skal verða harður, og vit skulu vinna. Latið stríðið byrja.

Napoleon.